

Soepele overgang van jeugd naar volwassenheid (18-/18+)

Van visie naar uitvoeringsagenda

Gemeente Zutphen

Februari 2025

Het verhaal van Kevin

Een half jaar geleden vierde Kevin zijn 18e verjaardag. Tot dat moment woonde Kevin, vanwege een moeilijke thuissituatie, met nog een aantal andere jongeren in een gezinshuis. Hij had het daar best goed. Vooral de begeleiding en structuur hielpen hem erg. Sinds een jaar volgt Kevin een Mbo-opleiding niveau 2. Kevin vindt het lastig om zelf te plannen en verstandige keuzes te maken. Hij geeft soms geld uit aan veel te dure dingen. Zijn gezinshuisouders hielpen hem bij het maken van keuzes, het plannen van zijn schoolwerk en het omgaan met emoties. Fijn, maar soms had Kevin wel een beetje genoeg van hun bemoeienis. Hij was tenslotte geen klein kind meer.

Na zijn 18e verjaardag kwamen er nogal wat veranderingen. Samen met zijn begeleiders heeft Kevin gewerkt aan een plan om zelfstandig te gaan wonen, met ambulante begeleiding. Dankzij de opstapregeling van de gemeente Zutphen en de woningcorporaties kon Kevin al snel verhuizen naar een opstapwoning. Hoewel Kevin blij was met zijn eigen plek, moest hij erg wennen aan de nieuwe situatie. De ondersteuning aan Kevin viel niet langer onder de Jeugdwet maar onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De begeleiding vanuit de Wmo begon meteen na zijn verhuizing, maar Kevin merkte al snel dat het anders voelde dan de begeleiding die hij gewend was. De begeleider van Kevin wil de plannen die hij met zijn gezinshuisouders gemaakt heeft heel anders opschrijven. Kevin snapt er niet zo veel van. Het irriteert hem. Financieel gaat het ook niet goed. Binnen een paar weken heeft Kevin al moeite zijn financiën op orde te houden. De financiële druk maakt dat hij zich niet kan concentreren op zijn schoolwerk. Kevin voelt zich eenzaam en somber en gaat steeds minder vaak naar school, want hij haalt toch steeds onvoldoendes.

Tegen de tijd dat de ambulante begeleider een beeld heeft van de situatie, zijn de problemen al behoorlijk groot. Kevin heeft al behoorlijk wat schulden opgebouwd. Hij heeft van verschillende mensen geld geleend en het lukt hem niet dit terug te betalen. Hij heeft er veel spanning van. Hij merkt dat de spanning verdwijnt als hij 's avonds een paar biertjes drinkt.

De bemoeienis van de ambulant begeleider vindt Kevin vervelend. Het lijkt alsof hij niks voor Kevin doet en Kevin begrijpt niet wat hij van hem wil. De begeleider probeert Kevin zo goed mogelijk te helpen met de schulden en adviseert hem een uitkering aan te vragen, maar hij heeft ook een beetje het gevoel dat Kevin niet gemotiveerd is. Kevin doet ongeïnteresseerd en afwijzend. Hij gaat niet naar de afspraken met de gemeente en vergeet ook vaak de afspraken met de begeleider. Bovendien heeft hij vaak gedronken. Het is geen fijn traject. Uiteindelijk komt Kevin niet meer naar de afspraken. Hij gaat inmiddels alles uit de weg.

Maatschappelijke kosten

Het verhaal van Kevin is een schrijnend voorbeeld van hoe jongvolwassenen tussen wal en schip kunnen vallen bij de overgang van 18- naar 18+. De plotselinge verantwoordelijkheid voor eigen financiën, woonruimte en opleiding, zonder een goede en gecoördineerde begeleiding, kan leiden tot een situatie waarin jongeren niet langer in staat zijn om zelfstandig hun weg te vinden. Naast de grote impact die dit op hun verdere leven kan hebben, maakt het verhaal van Kevin ook duidelijk dat de kosten voor de maatschappij minder omvangrijk waren geweest als het was gelukt hem beter te begeleiden. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in directe en indirecte kosten.¹

Directe kosten

Maatschappelijke opvang

Kevin kon gebruik maken van een 'opstapwoning'. Maar soms is nood- of crisisopvang nodig. De kosten variëren; gemiddeld kost een plek in de maatschappelijke opvang €100 per dag. Voor een jaar komt dit neer op ongeveer €36.500.

Inkomensondersteuning en sociale zekerheid

Jongeren die zonder diploma de arbeidsmarkt betreden, hebben een hogere kans op werkloosheid en zijn vaker afhankelijk van bijstandsuitkeringen en andere sociale zekerheid. Een bijstandsuitkering voor een alleenstaande jongere van boven de 21 jaar kost ongeveer €13.000 per jaar.

Kosten voor begeleiding en re-integratie

Om deze jongeren weer aan het werk of terug naar school te krijgen, zijn vaak intensieve begeleiding en re-integratietrajecten nodig. Begeleiding en re-integratie kost tussen de €7.000 - €25.000 per jaar, afhankelijk van de intensiteit van de begeleiding.

Indirecte kosten

Gezondheidszorg

Voortijdig schoolverlaters hebben een hoger risico op gezondheidsproblemen, wat leidt tot hogere kosten voor de gezondheidszorg. Extra kosten kunnen variëren, maar worden geschat op enkele duizenden euro's per jaar.

Arbeidsmarktparticipatie

Jongeren met een verhaal als dat van Kevin hebben doorgaans lagere inkomens en minder stabiele arbeidsmarktparticipatie gedurende hun leven. Dit resulteert in lagere belastinginkomsten voor de overheid. Het inkomen van een voortijdig schoolverlater ligt gemiddeld €5.000 tot €10.000 lager per jaar dan dat van iemand met een diploma. Over een arbeidsleven van ongeveer 40 jaar kan dit leiden tot €200.000 tot €400.000 aan gemiste belastinginkomsten.

Criminaliteit

Er is een verhoogd risico op betrokkenheid bij criminele activiteiten onder voortijdig schoolverlaters en dak- of thuisloze jongeren, wat kan leiden tot extra kosten voor politie, justitie en detentie. Dit varieert, maar wordt geschat op enkele duizenden euro's per persoon per jaar.

¹ Gebaseerd op Nationaal Actieplan Dakloosheid: eerste een thuis (november 2022). Maatschappelijke Kosten- batenanalyse Brede aanpak dakloosheid. (april 2022). Onderzoek Trimbos Instituut naar kosten dak- en thuisloosheid uit 2013,

Inhoudsopgave

Het verhaal van Kevin	2
Maatschappelijke kosten	3
1. Inleiding	5
Kaders	5
Aanpak	5
Leeswijzer	6
Preventiepiramide en de rol van preventie	6
2. Jongeren in beeld	8
Cijfers	8
Knelpunten	9
3. Visie en missie	10
Visie	10
Missie	10
4. Uitgangspunten	11
5. Acties	15
6. Uitvoeringsagenda	20
Prioriteiten	20
Interne en externe samenwerking	21
Bijlagen	
Bijlage 1: Overzicht uitvoering	

1. Inleiding

Het bereiken van de leeftijd van 18 jaar markeert voor veel jongeren een periode in hun leven waarin ze te maken krijgen met nieuwe verantwoordelijkheden en uitdagingen. Ze beheren hun eigen inkomen, zetten stappen naar zelfstandig wonen, moeten keuzes maken voor vervolgonderwijs of werk. Daarbij krijgen zij een nieuwe relatie met de overheid. Zo worden zij zelf verantwoordelijk voor het regelen van een zorgverzekering, het betalen van belastingen en het aanvragen en beheren van eventuele uitkeringen of andere vormen van ondersteuning.

Jongeren die begeleiding of zorg krijgen via de gemeente, vallen na hun 18de verjaardag in veel gevallen onder andere wetten en regelingen. De overgang naar deze andere wettelijke kaders verloopt echter niet altijd soepel. Vooral jongeren die reeds in een kwetsbare positie verkeren, zoals jongeren met intensieve jeugdzorg of jongeren die dak- en thuisloos zijn, kunnen direct na hun 18de verjaardag te maken krijgen met complexe uitdagingen. Zij krijgen vaak eerder dan hun leeftijdsgenoten te maken met ingewikkelde beslissingen en keuzes, terwijl juist zij het steunend netwerk missen dat op die leeftijd nog zo belangrijk is. Het is van cruciaal belang dat de partijen die betrokken zijn bij deze jongeren met elkaar samenwerken om deze transitie zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Uiteraard zijn alle jongeren gebaat bij een goede voorbereiding op de overgang naar volwassenheid, ook jongeren die zich niet in een kwetsbare positie bevinden. We willen dat deze groep groeit en zo sterk mogelijk is en blijft. Door in te zetten op preventie kunnen jongeren kennis en vaardigheden opdoen waarmee zij in staat worden gesteld om veerkrachtig te reageren op de uitdagingen die op hun pad komen bij het volwassen worden.

Daarom heeft de gemeente Zutphen de afgelopen jaren ingezet op preventieve maatregelen voor alle jongeren om te zorgen voor een stevige basis voor de overgang naar volwassenheid én op ondersteuning aan de kwetsbare groep. Er is projectmatig gewerkt aan deze opgave, door van onderaf problemen te signaleren en acties op te zetten om deze problemen aan te pakken. Op basis van onze ervaringen is deze visie en uitvoeringsagenda 'soepele overgang jeugd naar volwassenheid' opgesteld, met prioriteiten voor de doorontwikkeling.

De missie en visie bepalen samen met de uitgangspunten en de uitvoeringsagenda de koers waarin gericht en gestructureerd gewerkt wordt aan een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid voor jongeren in de gemeente Zutphen. Dit document biedt aangrijpingspunten om aan concrete resultaten te werken in een integraal proces met alle betrokken stakeholders.

Kaders

De kaders voor het beleid voor de overgang van 18- naar 18+ zijn vastgelegd in verschillende lokale en regionale beleidsnota's zoals:

- Het Beleidsplan Jeugd Zutphen 2021-2024 beschrijft dat de veranderingen vanaf de 18^e verjaardag, zoals de overgang naar de Wmo of de Zorgverzekeringswet, vragen om nauwkeurige afstemming om de zelfstandigheid van jongeren te bevorderen.
- Het Preventieplan Jeugd identificeert de overgang van 18- naar 18+ als een belangrijk speerpunt. Het benadrukt de noodzaak van een doorlopende lijn van opvoed- en opgroeiondersteuning en een naadloze verbinding tussen betrokken partijen, voorzieningen en instanties, om de continuïteit van zorg en ondersteuning te waarborgen.

- Het coalitieakkoord 2022-2026: ‘Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit’ benoemt onder het doel ‘onnodige regelgeving voorkomen’ dat we bij de overgang van 18- naar 18+ zorgen dat de hulpverlening niet abrupt stopt.
- De Regiovisie 2024 t/m 2026 Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, ‘Kracht in Kwetsbaarheid’, benoemt dat binnen elke gemeente aandacht nodig is voor preventieve maatregelen specifiek voor jongeren.
- Het Collegebesluit “Voorkomen dakloosheid jongvolwassenen” stelt dat de aanpak van dakloosheid onder jongvolwassenen een integrale en beleidsveld overstijgende benadering vereist, waarbij de problematiek rondom de overgang van 18- naar 18+ centraal staat.
- De Beleidsnota Passende Schuldhulp 2021 wijst op de kwetsbaarheid van jongeren in het omgaan met financiën.
- Het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) benoemen beide het belang van preventie en samenwerking voor de problematiek rondom 18-/18+.
- Aanpak Jeugdwerkloosheid Werkcentrum VeluweStedendriehoek gericht op het bieden van begeleiding van jongeren naar werk of (vervolg)opleiding.

Al deze beleidsnota’s benadrukken dat de overgang van jeugd naar volwassenheid een integrale aanpak en nauwe samenwerking tussen verschillende beleidsvelden en betrokken partijen vereist.

Aanpak

Om tot een visie, missie, uitgangspunten en een advies voor uitvoering te komen, hebben we een uitgebreide en inclusieve aanpak gehanteerd. We zijn begonnen met het voeren van gesprekken binnen de gemeente, waarbij we verschillende afdelingen en sleutelfiguren hebben betrokken. Deze interne gesprekken waren cruciaal om een goed beeld te krijgen van de huidige stand van zaken, de bestaande knelpunten en de behoeften die er leven binnen de gemeente zelf. Daarnaast hebben we gesprekken gevoerd met externe partijen en ons verdiept in de informatie die beschikbaar is bij andere gemeenten en kennisnetwerken rondom de overgang van 18- naar 18+. Door deze brede consultatie hebben we waardevolle inzichten verzameld over de perspectieven en verwachtingen van verschillende stakeholders.

Om de verzamelde informatie te structureren en verder te verdiepen, hebben we een sessie georganiseerd met alle betrokken partijen die jongeren ondersteunen in de gemeente Zutphen. Tijdens deze sessie hebben we knelpunten besproken en geïdentificeerd welke uitgangspunten bij de visie horen. Deze interactieve bijeenkomst stelde ons in staat om de belangrijkste thema's te definiëren die we moeten aanpakken om de doelen te bereiken. Daarna hebben we een spiegelgesprek gehouden met de jongerenraad om van hen zelf te horen welke acties zij het meest belangrijk vinden. De jongerenraad heeft daarvoor ook een enquête uitgevoerd.

Daarmee zijn we gekomen tot een toekomstbeeld dat breed gedragen wordt en aansluit bij de behoeften van de samenleving. Vervolgens hebben we de belangrijkste thema's en doelen geprioriteerd, wat heeft geleid tot een agenda voor de implementatie.

Leeswijzer

We maken eerst een analyse van de knelpunten die jongeren tegenkomen als ze 18 worden. Op basis daarvan formuleren we een missie, een visie en uitgangspunten. De visie is de koers die we in de gemeente Zutphen willen varen als het gaat om het creëren van een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid. De uitgangspunten maken de visie concreet en geven richting aan de uitvoering. Om

de koers richting uitvoering te helpen, zijn de uitgangspunten verwerkt in mogelijke acties. In de uitvoeringsagenda geven we vervolgens een prioritering aan.

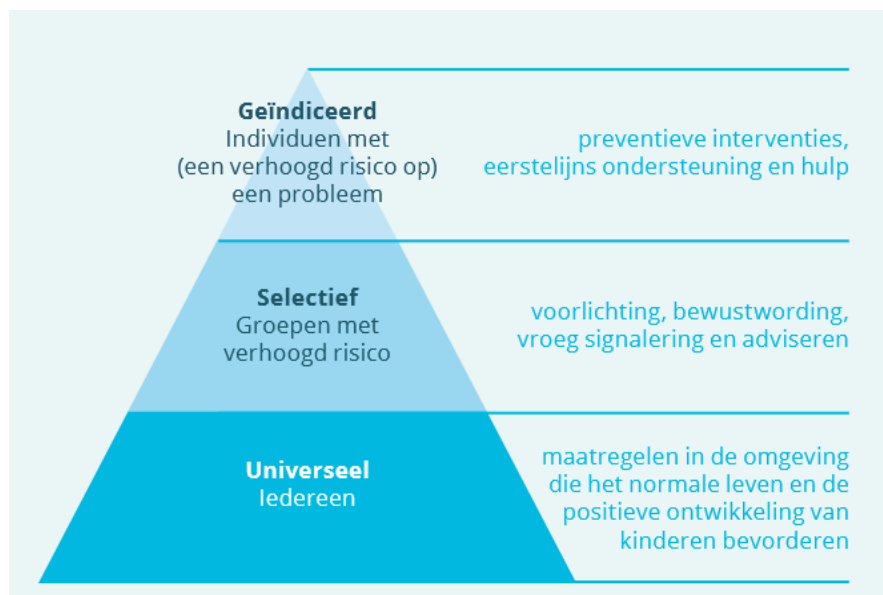
De grens van 18 jaar is een wettelijke grens (meerderjarigheid), maar het gaat in feite om een levensfase en groeien naar zelfstandigheid. Landelijk wordt vaak de leeftijdsgroep van 16 (voorbereiding op) tot ongeveer 27 jaar bedoeld.

Wie zijn 'we'?

In dit document spreken we veel over 'we'. Dit is geredeneerd vanuit het integrale uitgangspunt dat ten grondslag ligt aan dit vraagstuk. We zijn als samenwerkende partijen gezamenlijk verantwoordelijk voor de soepele overgang van jeugd naar volwassenheid. In veel gevallen zal de gemeente Zutphen het initiatief nemen om acties te starten of samenwerking tot stand te brengen. Er wordt echter ook heel veel gedaan en bedacht door partijen en in samenwerking met of tussen partijen. Het integrale proces en de gezamenlijke toon in dit document kan dit proces hopelijk versterken.

Preventiepiramide en de rol van preventie

De overgang van jeugd naar volwassenheid kan voor alle jongeren moeizaam zijn. De meeste jongeren hebben zelf een sterk steunend netwerk van ouders/verzorgers, familie en vrienden die hen daarbij helpen. Jongeren die zo'n netwerk missen, zijn kwetsbaarder binnen die overgang naar volwassenheid. In de koers die we in de gemeente Zutphen willen varen, houden we rekening met alle jongeren. We baseren ons daarin op de preventiepiramide zoals het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) die gebruikt².

We maken daarbij onderscheid tussen (preventieve) maatregelen voor jongeren die zichzelf redelijk redden (80%), jongeren die kortdurende of lichte ondersteuning nodig hebben (15%) en jongeren die niet voldoende in staat zijn na hun 18^e beslissingen te nemen en daarin begeleiding nodig hebben (5%). De preventiepiramide is van toepassing op alle leefgebieden.

² Opvoedsteun. Wat werkt? Publicatie NJI (2018). Een duurzaam preventiebeleid. Publicatie samenwerkende partners. <https://www.ncj.nl/wp-content/uploads/media-import/docs/73c5e117-91c1-4267-a6fc-420aa6cd4764.pdf>

2. Jongeren in beeld

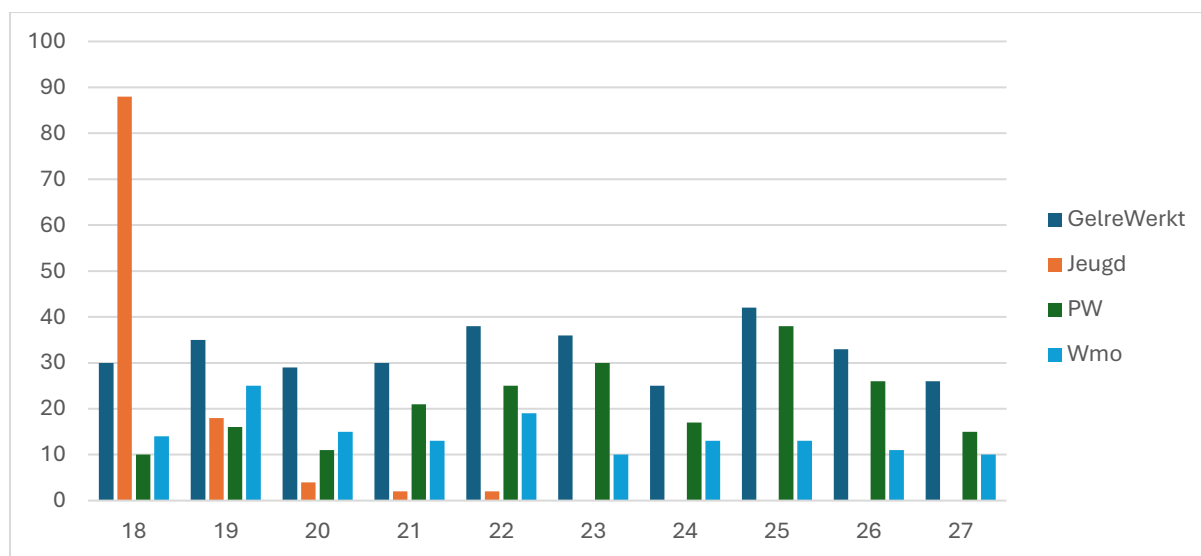
We kijken eerst naar de cijfers. Hoe groot is de groep in Zutphen waar we het over hebben? Daarna volgt een analyse van de knelpunten waar jongeren tegen aan lopen.

Cijfers

Onderstaande cijfers geven een beeld van het totaal aantal jongeren in de leeftijdsgroep tussen 18 en 27 jaar, en het aantal jongeren dat een vorm van ondersteuning heeft via de Jeugdwet, GelreWerkt!, de Participatiewet, de Wmo en/of Beschermd Wonen in 2024 .

Tabel 1: Aantal jongeren in Zutphen (bron BRP gemeente Zutphen) peildatum 01-10-2024			
18 jaar	597	23 jaar	521
19 jaar	557	24 jaar	544
20 jaar	516	25 jaar	542
21 jaar	547	26 jaar	485
22 jaar	507	27 jaar	504

Grafiek 1: Aantal jongeren in de gemeente Zutphen dat een vorm van begeleiding heeft via GelreWerkt!, en/of een indicatie volgens de Jeugdwet, de Participatiewet (uitkering) of de Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in 2024 (bron Suite4SD gemeente Zutphen,1 oktober 2024).

Tabel 2: Aantal Jongeren uit de gemeente Zutphen in beschermd wonen en maatschappelijke opvang (bron regionale monitor beschermd wonen, peildatum 01-10-2024)	
Beschermd wonen:	
18 t/m 22 jaar	26
23 t/m 26 jaar	18
Maatschappelijke opvang:	
18 t/m 26 jaar	4 (gemiddeld)

Toelichting:

De cijfers komen uit verschillende bronnen die verschillende leeftijdscategorieën gebruiken. Ze zijn daarom niet aan elkaar te koppelen, maar ze geven wel een beeld van het totaal aantal jongeren, en het aantal jongeren met ondersteuning vanuit de gemeente Zutphen. De peildatum voor alle gegevens is 1 oktober 2024.

- In de gemeente Zutphen zijn er 5320 jongeren in de leeftijdsgroep van 18 t/m 27 jaar (CBS 2024).
- 597 jongeren zijn 18 jaar waarvan 88 één of meerdere indicaties voor jeugdzorg hebben.
- Na hun 18de verjaardag loopt de indicatie af of gaat over naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet langdurige zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (Zvw) of er wordt verlengde jeugdhulp ingezet (de maximale leeftijd bij gezinshuizen of pleeggezinnen is 21 jaar).
- Er zijn 14 jongeren van 18 jaar met een Wmo indicatie, en 25 jongeren van 19 jaar. De meesten zijn recent ingestroomd vanuit de Jeugdwet naar de Wmo.
- 26 jongeren uit de gemeente Zutphen in de leeftijdsgroep van 18 t/m 22 jaar hebben een indicatie voor beschermd wonen. Gemiddeld vier jongeren uit Zutphen verblijven in maatschappelijke opvang.
- Het aantal jongeren in begeleiding bij GelreWerkt! (inburgering, loonkostensubsidie, meedoen) van 18 t/m 21 jaar is 124. In 2024 zijn 30 jongeren van 18 jaar ingestroomd. Deze groep groeit vanwege een verschuiving van wetgeving van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Wajong naar de Participatiewet. Daardoor zijn jongeren met een arbeidsbeperking veelal blijvend aangewezen op begeleiding vanuit de gemeente.

Knelpunten

Met interne en externe stakeholders, en met jongeren zelf, hebben we besproken welke knelpunten jongeren ervaren in hun proces naar volwassenheid. De bevindingen splitsen we hieronder uit in de subdoelgroepen zoals benoemd in de preventiepiramide (zie hoofdstuk 1).

Knelpunten bij universele preventie (alle jongeren)

- **Onvoldoende overzicht aan wat er geregeld moet worden:** een zorgverzekering aanvragen, een opleiding of werk, studiefinanciering aanvragen, het betalen van belastingen en het aanvragen en beheren van eventuele uitkeringen of andere vormen van ondersteuning. Het wordt als veel tegelijk ervaren. Jongeren geven aan dat ze behoefte hebben aan toegankelijke en duidelijke informatie en hulp.
- **Gebrek aan financiële educatie:** veel jongeren hebben onvoldoende kennis over financiële zaken, wat steeds vaker leidt tot het op jonge leeftijd al opbouwen van schulden en financiële problemen die problematisch kunnen worden wanneer jongeren verantwoordelijk worden voor hun eigen financiën.
- **Mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt:** jongeren hebben vaak moeite om een baan te vinden die past bij hun opleiding en vaardigheden, wat kan leiden tot werkloosheid of onderbetaalde banen.

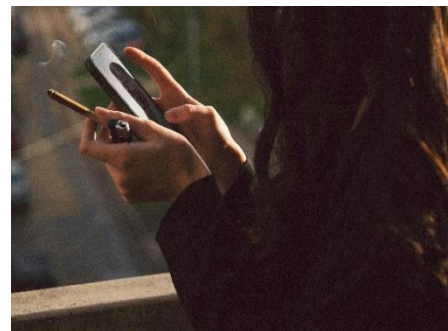
- **Gebrek aan betaalbare woonruimte:** er is een groot tekort aan betaalbare woningen voor jongeren, waardoor veel jongeren moeite hebben om geschikte woonruimte te vinden en pas laat een start maken in hun zelfstandigheid of op latere leeftijd pas oefenen met echt zelfredzaam zijn. Of zich genoodzaakt voelen om duur te huren waardoor tegenslagen al snel leiden tot schulden.

Knelpunten bij selectieve preventie (groepen met verhoogd risico)

Voor deze groep gelden naast de bovenstaande knelpunten:

- **Ontbreken van een sterk sociaal netwerk:** jongeren zonder stabiele thuissituatie of steunend netwerk, zoals alleenstaande minderjarige vluchtelingen, hebben extra ondersteuning nodig maar missen continuïteit in begeleiding of hebben last van de overgangen in wet- en regelgeving juist op het moment dat zij in een periode in hun leven zijn dat onduidelijkheid grote consequenties kan hebben.
- **Schooluitval:** een deel van de jongeren verlaat voortijdig het onderwijs en gaat werken of thuiszitten. Het ontbreken van een diploma en/of het langdurig thuiszitten, verkleint hun kansen op duurzaam werk.
- **Mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt:** bij deze groep is er vaak een grotere mismatch tussen de genoten opleiding en de vereisten van de arbeidsmarkt, wat hun kansen op een duurzame baan ingewikkeld maakt.
- **Aansluiting wetgeving:** door de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo en de Zorgverzekeringswet kunnen jongeren met psychische problemen tussen wal en schip vallen, met het risico dat hun psychische problemen toenemen.
- **Onvoldoende passende woonruimte:** voor jongeren die lichte problemen ervaren of een minder stabiele thuissituatie hebben en gebaat zijn bij zelfstandigheid, is het vinden van betaalbare woonruimte een groot struikelblok.

Knelpunten bij geïndiceerde preventie en zorg (jongeren met problematiek)

Voor deze groep gelden naast de bovenstaande knelpunten:

- **Onvoldoende aansluitende begeleiding:** door de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo, de Zorgverzekeringswet en Wlz kunnen jongeren met ernstige problematiek te maken krijgen met veranderingen in hun begeleiding, terwijl zij gezien hun problematiek op hun 18e levensjaar nog niet in staat zijn hun problemen het hoofd te bieden. Bij de overgang krijgen ze vaak te maken met nieuwe begeleiders en instanties, waardoor ze de vertrouwensband met hun jeugdhulpverleners verliezen. Deze discontinuïteit leidt soms tot een versnelde opbouw van problemen, met consequenties voor hun toekomst.
- **Problematische woonomstandigheden:** jongeren die een jeugdzorginstelling verlaten hebben een verhoogde kans op dakloosheid. Er is niet altijd sprake van een perspectiefplan en van woonruimte bij uitstroom. Ook problematische, conflictueuze thuissituaties kunnen resulteren in dakloosheid of instabiele tijdelijke oplossingen.

- **Lange wachtlijsten:** voor jongeren met ernstige problematiek, zoals psychische stoornissen, kunnen lange wachtlijsten voor volwassenenzorg een groot probleem zijn, waardoor ze zonder de nodige hulp blijven zitten. Jongeren kunnen zich vaak pas met 17,5 jaar aanmelden bij een aanbieder (Wmo of Zorgverzekeringswet). Voor beschermd wonen zijn de wachtlijsten lang (meer dan half jaar).
- **Fragmentatie binnen gemeentelijke afdelingen:** de verschillende afdelingen in het sociaal domein van de gemeente functioneren los van elkaar, zowel organisatorisch als financieel, wat leidt tot gefragmenteerde ondersteuning voor jongeren. De overgang naar andere wetgeving en daarmee naar andere professionals kan extra stress veroorzaken en leiden tot afhaken en uitval van een jongere.
- **Hoge drempel om contact te zoeken met de gemeente:** jongeren en hun ouders ervaren vaak een hoge drempel om contact te zoeken met de gemeente, wat de toegang tot noodzakelijke ondersteuning bemoeilijkt.
- **Late bespreking van overgang naar volwassenheid:** er wordt vaak te laat besproken wat er moet gebeuren als een jongere 18 jaar wordt, wat leidt tot een gebrek aan voorbereiding en tijdige aanvraag van ondersteuning.

3. Visie en missie

De gemeente Zutphen zet zich samen met alle betrokken partijen in voor een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid, op alle levensgebieden. Met een duidelijke visie en missie, ondersteund door concrete uitgangspunten, streven we ernaar dat elke jongere zich voldoende ondersteund voelt in dit proces, ofwel vanuit het eigen netwerk ofwel met ondersteuning van of via de gemeente of andere partijen. Hieronder presenteren we onze visie, missie en uitgangspunten.

Visie

De visie beschrijft de gewenste toekomstige situatie. Het schetst voor de lange termijn wat we willen bereiken.

“Wij streven naar een samenleving waarin alle jongeren in de gemeente Zutphen de overgang van jeugd naar volwassenheid soepel doorlopen, waardoor zij vanuit een sterke basis hun toekomst verder vorm kunnen geven.”

De grootste groep jongeren, bij wie geen of slechts lichte problemen spelen, willen we sterk houden en versterken door te investeren in een sterke pedagogische samenleving, ondersteunende preventieve maatregelen en nuttige samenwerking tussen jongeren, gezinnen, scholen, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, gemeente en bedrijven.

We willen dat jongeren die kwetsbaar zijn of in een kwetsbare positie verkeren zich voldoende ondersteund voelen en niet tussen wal en schip vallen door het bereiken van de leeftijd van 18 jaar. Dit doen we door een integrale sluitende aanpak te ontwikkelen met toegankelijke, samenhangende en passende ondersteuning en zorg die continuïteit biedt en aandacht besteedt aan het op orde houden of brengen van de vijf essentiële leefgebieden (support, wonen, school & werk, inkomen en welzijn).

Missie

De missie beschrijft ons doel en onze inzet. Het is een verklaring van de kernactiviteit en de benadering die we hanteren om de problematiek aan te pakken.

“We werken aan een sterke en betrokken samenleving waarin jongeren snel en makkelijk toegang krijgen tot ondersteuning en hulp. We zoeken steeds brede samenwerking om alle jongeren de tools, kansen en begeleiding te bieden die nodig zijn om zich gezond, veilig en kansrijk te ontwikkelen tot zelfredzame en veerkrachtige volwassenen, ongeacht hun achtergrond of omstandigheden.”

4. Uitgangspunten

Hieronder omschrijven we de uitgangspunten voor het realiseren van de visie voor een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid. De uitgangspunten vormen de basis voor het maken van beleidskeuzes.

De uitgangspunten zijn opgebouwd vanuit universele preventie (alle jongeren), naar selectieve preventie (risicogroepen), en geïndiceerde preventie (jongeren met zorg, hulp, ondersteuning).

Vindbare, laagdrempelig en toegankelijk zijn

Informatie, advies, ondersteuning en begeleiding die aansluit bij de behoefte van jongeren en gemakkelijk vindbaar en laagdrempelig te benaderen is, zorgt ervoor dat jongeren de benodigde ondersteuning en diensten kunnen gebruiken wanneer dat nodig is.

Participatie van jongeren vergroten

Participatie van jongeren is essentieel als we beleid maken, uitvoering geven aan opgaven of acties opzetten. We betrekken jongeren bij deze processen, zodat we zo goed mogelijk aansluiten bij hun realiteit en doen wat nodig is.

We luisteren echt naar jongeren en vragen door. We begeleiden jongeren, schetsen mogelijkheden en gevolgen, maar jongeren kiezen uiteindelijk wel zelf. Waar nodig blijven we ondersteunen.

Versterken van de pedagogische samenleving

Een sterke pedagogische samenleving is een samenleving waarin alle betrokkenen - zoals ouders, leraren, zorgprofessionals, beleidsmakers, buurtbewoners en jongeren zelf - gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de opvoeding en ontwikkeling van kinderen en jongeren. Deze samenleving biedt een ondersteunende en stimulerende omgeving die de fysieke, emotionele, sociale en cognitieve ontwikkeling van jongeren bevordert.

Focus op preventie

Preventie richt zich op het voorkomen en vroegtijdig signaleren en aanpakken van risicofactoren. Het omvat maatregelen zoals educatie, ondersteuning bij persoonlijke ontwikkeling en het versterken van sociale netwerken. Het helpt om dit in samenwerking te doen met scholen, gezinnen, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties met de focus dat jongeren veerkrachtig en zelfredzaam worden, zodat ze beter voorbereid zijn op de uitdagingen van het volwassen leven. Dit vermindert de kans op problemen zoals schooluitval, werkloosheid en sociaal isolement.

Aandacht voor de essentiële leefgebieden

Er zijn vijf essentiële leefgebieden die, wanneer ze op orde zijn, sterk bijdragen aan de soepele overgang van jeugd naar volwassenheid. Deze worden ook wel de Big5 genoemd. De vijf leefgebieden zijn support (ondersteunend netwerk), wonen, school & werk, inkomen en welzijn. In de gemeente Zutphen streven we ernaar om voor alle jongeren deze Big5 op orde te hebben, zodat zij zich gezond, veilig en kansrijk kunnen ontplooien.

Outreaching en proactieve werkwijze

We werken outreachend en pro-actief om (kwetsbare) jongeren te bereiken en vast te houden. Daarmee signaleren we ook problemen zoals schooluitval, verslaving, financiële problemen of psychische klachten in een vroeg stadium. Dit geldt voor alle jongeren, maar meer nog voor de groep jongeren die te maken heeft met complexe problemen en die geen of weinig steunend netwerk heeft. Sommige jongeren willen op hun achttiende de hulpverlening beëindigen en zelfstandig zijn, terwijl ze daar nog niet altijd klaar voor zijn. Door outreachend te werken en hen niet los te laten, voorkomen we dat hun problemen escaleren.

Continuïteit van ondersteuning en zorg

Het waarborgen van continuïteit in begeleiding is cruciaal voor stabiliteit en vertrouwen, biedt consistente ondersteuning en voorkomt terugval, vooral bij kwetsbare jongeren. Het ondersteunt lange termijn doelen. Continuïteit in zowel samenwerking als in lokale regelgeving en afspraken, ondanks een knip bij 18 jaar in de landelijke wetgeving, voorkomt dat jongeren tussen wal en schip vallen en uit het zicht verdwijnen.

Samenwerking tussen betrokken partijen

Een integrale aanpak voor de overgang van jeugd naar volwassenheid vraagt om gestructureerde en gecoördineerde samenwerking. We zoeken naar verbinding, binnen de gemeente en met alle betrokken partners die kunnen bijdragen aan de soepele overgang voor jongeren.

5. Acties

Per uitgangspunt wordt omschreven welke acties wenselijk zijn om resultaten te behalen en de visie te realiseren. Aangezien het om een integraal plan gaat waarin gemeente en partners samenwerken aan een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid, staat het woord 'we' niet slechts voor de gemeentelijke organisatie, maar voor het breder maatschappelijk collectief dat hier invloed op kan uitoefenen. Daarnaast is het de moeite waard om te benoemen dat deze acties soms een breder effect zullen sorteren dan alleen een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid.

Vindbaar, laagdrempelig en toegankelijk zijn

Doel: vindbaar, laagdrempelig en toegankelijk te zijn voor jongeren met vragen over de overgang naar volwassenheid, hun ouders en professionals.

Informatiepunt(en) en ruimte voor ontmoeting

We onderzoeken de informatiebehoefte van jongeren bij de overgang naar 18 plus en hoe we ze het beste kunnen bereiken. Daar sluiten we bij aan, bijvoorbeeld met laagdrempelige en toegankelijke informatie(punten) en/of online platforms waar jongeren, ouders en professionals terecht kunnen voor advies, informatie, hulp bij het invullen van formulieren en andere ondersteuning.

Daarnaast zorgen we voor laagdrempelige ontmoetingsplekken waar jongeren ook terecht kunnen met hun vragen en problemen.

Aansluiting bij leefwereld jongeren

We investeren in personeel dat goed kan omgaan met jongeren en in staat is om vertrouwensrelaties op te bouwen. We gebruiken begrijpelijke en niet-stigmatiserende taal in communicatie en zorgen ervoor dat de dienstverlening inclusief is en rekening houdt met diverse culturele, sociale en economische achtergronden van jongeren.

Participatie van jongeren vergroten

Doel: vergroten participatie van jongeren zodat de ondersteuning aansluit bij hun behoefte en zij zo veel als mogelijk zelf de regie hebben over hun leven en ontwikkeling.

Betrokkenheid

We betrekken jongeren bij beleidsontwikkeling en het organiseren van activiteiten, bijvoorbeeld via de jongerencoaches, de vereniging Jongerenraad Zutphen, de scholen en ervaringsdeskundigen. We maken gebruik van interactieve en creatieve manieren om jongeren te betrekken, zoals jongerenpanels, digitale platforms en sociale media.

Regie bij jongeren zelf

Participatie van jongeren betekent ook dat we jongeren die dat nodig hebben begeleiden bij de overgang van jeugd naar volwassenheid, maar dat zij zo veel als mogelijk zelf de regie hebben. Dat jongeren (geleidelijk aan steeds meer) verantwoordelijk zijn voor hun eigen beslissingen, hoort bij volwassen worden en geeft ruimte voor zelfredzaamheid. Waar nodig blijven we ondersteunend of zorgend aanwezig.

Versterken van de pedagogische samenleving

Doel: stimuleren gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opvoeding en ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Gemeenschapsbewustzijn

'De jeugd is van ons allemaal'. Onder dat motto stimuleren we het gemeenschapsbewustzijn door voorlichting en bewustwording over de rol van formele en informele opvoeders. We betrekken

daarbij niet alleen jongeren maar diverse groepen, zoals ouders, leraren, buurtbewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. We bevorderen sociale cohesie in de buurten door het stimuleren van activiteiten, ontmoeting en initiatieven van en voor jongeren. Dat doen we onder andere op basis van een behoefte onderzoek onder jongeren.

Ouderbetrokkenheid

We versterken ouderbetrokkenheid bij schoolactiviteiten, bieden opvoedondersteuning en creëren en positief en ondersteunend pedagogisch klimaat in scholen en buitenschoolse voorzieningen waardoor jongeren zich veilig en gewaardeerd voelen.

Meedoen

We stimuleren deelname aan sport- en culturele activiteiten die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en het sociale netwerk van jongeren. Daar waar nodig kijken we welke mogelijkheden er zijn om dit ook financieel te ondersteunen zodat alle jongeren kunnen deelnemen. Tevens moedigen we jongeren aan om vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages te doen om hun vaardigheden te ontwikkelen en betrokken te raken bij de gemeenschap.

Focus op preventie

Doel: vergroten van de zelfredzaamheid van jongeren, voorkomen, vroegtijdig signaleren en aanpakken van risicofactoren.

Preventieve programma's

We ontwikkelen programma's die gericht zijn op het bevorderen van ontwikkeling, en kennis en vaardigheden die bij het volwassen leven horen. Denk aan budgetteren, spaarstrategieën, koken, plannen, communicatieve vaardigheden, loopbaanoriëntatie, talent- en interessescan's en workshops over de arbeidsmarkt. We trainen professionals in het vroegtijdig signaleren van problemen en het bieden van passende ondersteuning.

Maatjes, mentor- of coachprogramma

We ontwikkelen een programma waarin jongeren gekoppeld worden aan maatjes of mentoren die hen ondersteunen bij hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Ouderschapsvaardigheden

We zetten in op ouderschapsvaardigheden door trainingen en workshops aan te bieden aan ouders met kinderen in de overgang naar volwassenheid. We maken waar nodig gebruik van Team Lichte Jeugdhulp Zutphen om gezinnen te begeleiden en ondersteunen bij opvoedingsvragen en problemen.

Begeleiding bij scholing en werk

We bieden extra ondersteuning aan jongeren die moeite hebben het vol te houden op school om uitval te voorkomen. Dit kan bestaan uit bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding, het bieden van een rustige plek om te leren, een maatje of het organiseren van hulp bij dreigende problematiek.

Aandacht voor de essentiële leefgebieden

Doel: jongeren ondersteunen om de vijf essentiële leefgebieden op orde krijgen zodat zij zich gezond, veilig en kansrijk kunnen ontplooien.

Support

- We richten jongerencentra/ontmoetingsplekken in waar jongeren terecht voor activiteiten en sociale interactie maar ook voor advies (zie ook pedagogische samenleving). We verkennen de mogelijkheid voor online jongerenwerk.

- We zorgen ervoor dat jongeren gemakkelijk toegang hebben tot psychologische en sociale hulpdiensten. Voorbeelden uit andere gemeenten zijn @ease, Rogerthat of Jimmy's, plekken waar jongeren met beginnende psychische klachten terecht kunnen.

Wonen

- We ontwikkelen programma's en projecten die betaalbare woningen voor jongeren realiseren in samenwerking tussen gemeente en woningbouwcorporaties. We maken bijvoorbeeld het delen van een woning en wonen op kamers mogelijk en realiseren jongerenwoningen met een huur onder de kwaliteitskortingsgrens voor de huurtoeslag.
- Wanneer jongeren met een beperkt of geen steunend netwerk zelfstandig gaan wonen helpen we ze met praktische zaken zoals huuradministratie, onderhoud en sociale vaardigheden. Waar nodig bieden we ondersteuning bij het vinden van woonruimte, verhuizing en inrichting.
- We voeren de Opstapregeling uit. Jongeren die uit een instelling komen, komen in Zutphen in aanmerking voor de Opstapregeling waarbij zij met voorrang een woning krijgen, mits zij voldoende binding met gemeente Zutphen hebben.
- We creëren lokaal (tijdelijke) huisvesting voor jongeren die uit jeugdhulp met verblijf komen en nog geen vaste woonplek hebben, bijvoorbeeld via Kamers met Aandacht of Onder de Pannen. We zorgen er voor dat er na tijdelijke huisvesting een goede uitstroombemogelijkheid is.
- We zorgen voor crisisopvangfaciliteiten voor jongeren in noodsituaties en goede samenwerking met de betrokken partijen, zoals Vince in Deventer en Housing First in Zutphen.
- We leveren (financieel) maatwerk voor jongeren in een crisissituatie om te voorkomen dat ze dak- of thuisloos worden.

School & Werk

- Binnen het Doorstroompunt worden jongeren die zonder startkwalificatie van school komen of uitvallen en jongeren die al langere tijd thuiszitten, ondersteund bij het terugkeren naar school, bij het vinden van een opleiding en/of werk of bij het vinden van hulp of oplossingen op andere leefgebieden (bijvoorbeeld zorg, schulddienstverlening). De doorstroomcoach houdt de regie en blijft de jongere monitoren totdat een startkwalificatie is behaald of de jongere 23 jaar wordt.
- Er is een nauwe samenwerking van de doorstroomcoach met de werkconsulenten (doelgroep jongeren) van Gelre Werkt!. Deze werkconsulenten begeleiden zowel uitkeringsgerechtigde jongeren als niet uitkeringsgerechtigde jongeren (nuggers) naar werk of een andere passende plek. Er wordt intensief samengewerkt met de gemeentelijke teams Inkomen en schuldhulp, Wmo en Jeugd, en met externe partijen, zoals onderwijsinstellingen, zorgorganisaties en werkgevers.
- Er is behoefte om de doelgroep nog beter in beeld te krijgen en de samenwerking intern en extern nog meer te versterken, onder andere door korte lijnen te houden en goede afspraken te maken over een warme overdracht.
- We faciliteren stageplaatsen en leerwerkplekken in samenwerking met lokale bedrijven, aanbieders en door de gemeente gefinancierde projecten en zetten in op samenwerking met partijen (in de driehoek jongeren, begeleiding en bedrijf) om te werken aan doelen.
- We richten een plek in, mogelijk gekoppeld aan een informatiepunt, waar jongeren ondersteuning kunnen krijgen bij het zoeken naar een geschikte opleiding, werk en het doen van sollicitaties.

Inkomen

- We bieden cursussen aan over budgettering, spaarstrategieën en financieel beheer en helpen jongeren bij het aanvragen van beschikbare financiële hulp zoals uitkeringen, studiefinanciering en toeslagen.
- We bieden maatwerk voor jongeren met schulden.

- We ontwikkelen voor kwetsbare jongeren, die bijvoorbeeld dak- of thuisloos zijn en schulden hebben, een werkwijze waarmee zij een schuldenvrije start kunnen maken. Een landelijk voorbeeld is het Jongeren Perspectief Fonds, gericht op coaching en begeleiding.
- Jongeren die in een kwetsbare positie verkeren leggen we geen vier weken zoekperiode op wanneer zij bij de gemeente een uitkering aanvragen.

Welzijn

- We stimuleren ontmoeting en activiteiten (zie versterken pedagogische samenleving)
- We organiseren sport- en recreatieactiviteiten om jongeren actief en gezond te houden.
- We werken samen met zorgaanbieders om de uitstroom van en ondersteuning aan jongeren zonder steunend netwerk te blijven volgen totdat er sprake is van voldoende zelfredzaamheid (waakvlamcontact).
- We versterken preventieve interventies voor mentale gezondheid van jongeren. Bijvoorbeeld projecten om eenzaamheid bij jongeren te voorkomen, campagnes tegen vormen van verslaving, en suïcide preventie.

Outreaching en pro-actieve werkwijze

Doel: (kwetsbare) jongeren bereiken en vast houden. Daarmee signaleren we ook problemen zoals schooluitval, verslaving, financiële problemen of psychische klachten in een vroeg stadium.

Outreaching werken

- Professionals (consulenten, zorgverleners) hebben een pro-actieve benadering en gaan zoveel mogelijk naar de jongeren toe, in de wijk, op school en/of thuis. Jongerenwerkers en jeugdhulpverleners zijn op de scholen voor voortgezet onderwijs aanwezig om leerlingen te ondersteunen bij persoonlijke en sociale problemen. We werken met jongeren(straat)coaches die bekend zijn met het brede scala aan mogelijkheden binnen het sociaal domein.
- Bij casuïstiek kijken we eerst samen met de jongere wat er nodig is. Als wetten hierbij botsen dan consulteren we het doorbraakteam.
- Procesregisseurs zorg en veiligheid bieden intensieve begeleiding aan jongeren met complexe problemen, vaak in samenwerking met politie, GGZ en jeugdzorg.

Brede blik

We zorgen dat hulpverleners een integrale benadering hanteren door aandacht te besteden aan verschillende aspecten van het leven van jongeren, zoals hun sociale netwerk, onderwijs, werk, welzijn en huisvesting. Ze kunnen fungeren als een schakel tussen verschillende hulpinstanties, scholen, werkgevers en familie, waardoor een samenhangend netwerk van ondersteuning wordt gevormd rondom de jongere.

Continuïteit van ondersteuning en zorg

Doel: bevorderen continuïteit van ondersteuning en zorg de knip bij 18 jaar in de landelijke wet- en regelgeving.

Doorgaande lijn in begeleiding, hulp en zorg

- We stellen ontwikkelingsplannen op samen met de jongeren waarin alle leefgebieden worden meegenomen en afgestemd.
- Voor een soepele en tijdige overdracht van de Jeugdwet naar de Wmo of MoBW hebben we werkafspraken.
- We houden bij de aanmelding voor jeugdhulp van een 16-18 jarige al rekening met zorgaanbieders die zowel jeugdhulp als Wmo bieden, wachtlijsten voor de volwassen-GGZ of beschermd wonen en maken afspraken over vroegtijdige aanmelding.

- We zorgen dat de ondersteuning niet abrupt stopt bij het bereiken van 18 jaar, maar geleidelijk wordt afgebouwd als de jongere zelfstandig genoeg is, bijvoorbeeld door een vorm van waakvlamcontact.

Toekomstperspectiefplan

We ontwikkelen toekomstperspectiefplannen met kwetsbare jongeren die via of van de gemeente zorg ontvangen, met een focus op hun lange termijn doelen en behoeften. We passen deze plannen regelmatig aan in overleg met de jongere en hun familie, zodat de ondersteuning altijd aansluit bij de actuele situatie. Regie van de gemeente op de inzet vanuit zorgaanbieders is hierbij essentieel. Dat deze plannen een standaard zijn voor jongeren die zorg afnemen via de gemeente en wat we daarin verwachten van betrokken partijen leggen we vast via de regionale of lokale inkoop.

Warme overdracht

Een jongere wordt bij de overgang van Jeugdwet naar volwassenzorg (Wmo/MoBW) door de consulent jeugd of de hulpverlener persoonlijk overgedragen zodat de jongere weet waar hij/zij terecht kan met vragen en de stand van zaken en doelen overgedragen zijn. Ook als er sprake is van vragen op meerdere gebieden, zoals inkomen, werk of opleiding zorgen we voor een warme overdracht. We ontwikkelen hierop een werkwijze.

Samenwerking tussen betrokken partijen

Doel: versterken van de samenwerking tussen de betrokken partijen. Dit draagt bij aan sterke preventie en goede begeleiding van jongeren.

Gezamenlijke visie en samenwerking

We delen de visie intern en met externe partijen. De gezamenlijke visie en het uitvoeringsprogramma worden bewaakt door een gemeentelijke coördinatiegroep. Op onderdelen van de visie betrekken we externe partners.

Integrale afstemming casuïstiek

We organiseren regelmatige overleggen tussen de teams en betrokken partijen om casussen te bespreken en gezamenlijk oplossingen te vinden. Dit bevordert een integrale aanpak waarbij de behoeften van jongeren in hun geheel worden bekeken.

Delen informatie

We werken aan open en continue communicatie tussen de teams en partijen om informatie-uitwisseling te optimaliseren met duidelijke afspraken over het delen van gegevens. We ontwikkelen daarvoor veilige en efficiënte methoden met inachtneming van privacywetgeving, de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal Domein (WAMS) en ethische richtlijnen.

Delen kennis en evaluatie

We ontwikkelen een uitwisseling van best practices, een gericht trainingsprogramma en workshops voor medewerkers van de verschillende organisaties die met jongeren werken om de algehele kwaliteit van de ondersteuning te verbeteren en de vaardigheden en kennis te verbeteren van de medewerkers en de samenwerking.

We voeren, onder andere in samenwerking met inkoop, evaluaties en audits uit om de impact van de samenwerking te meten en verbeterpunten te identificeren.

Jongeren betrekken

We betrekken jongeren actief bij de ontwikkeling en evaluatie van programma's en diensten om ervoor te zorgen dat hun behoeften en perspectieven worden meegenomen. Daarnaast ontwikkelen we feedbacksystemen waarbij jongeren regelmatig hun mening kunnen geven over de effectiviteit van de ondersteuning die ze ontvangen.

6. Uitvoeringsagenda

De acties uit het voorgaande hoofdstuk hebben we vertaald naar een uitvoeringsagenda voor de gemeente Zutphen. De agenda dient voor ons als leidraad om de betrokkenheid van alle relevante partijen te versterken.

Een groot deel van de voorgestelde acties voeren we inmiddels uit als onderdeel van regulier en/of breder beleid. Deze acties willen we meer in *samenhang en verbinding* uitvoeren, aanjagen, monitoren, borgen en versterken (zie bijlage 1 overzicht uitvoering)

In de tabel hieronder geven we de prioriteiten aan voor de doorontwikkeling de komende jaren. In veel gevallen heeft de gemeente de regie, maar vindt de uitvoering door of samen met externe partijen plaats.

Prioriteiten 2024-2025-2026 en verder

We zijn vindbaar, laagdrempelig en toegankelijk (voor jongeren, ouderen, professionals)					
Preventie piramide	Actie	2024 (doen we al)	2025	2026 en verder	Wie heeft regie (team)
universeel	Verkenning informatiebehoefte jongeren (via behoefte onderzoek activiteiten 2024) Actualiseren informatie en samenhang: realiseren website jeugd/jongeren. social media	Q4	Q4		Jeugd (werkgroep)
Universeel/ selectief	Realiseren Informatiepunt werk-inkomen-onderwijs: aansluiten bij ontwikkelingen regionaal werkcentrum Zutphen		Q2		Gelre Werkt! (werkgroep)
Participatie jongeren					
universeel	Betrekken jongeren(raad) bij beleidsontwikkeling en uitvoering				Jeugd
Versterken pedagogische samenleving					
universeel	Behoeftte onderzoek naar activiteiten en ontmoeting jongeren	Q4			Jeugd
universeel	Ontwikkeling ontmoeting(splekken) en activiteiten en uitbreiding daarvan		Q2		Jeugd
Focus op preventie					
selectief	Versterken maatjesprojecten		Q4		Welzijn/Mobw
Essentiële leefgebieden					
selectief	(Uitwerken) behoefte onderzoek Doorstroompunt/werkconsulenten		Q2		Gelre Werkt!/ Jeugd
selectief	Jongeren meenemen als onderdeel van nieuw beleid bestaanszekerheid		Q2		Inkomen en schuldhulp
selectief	Ontwikkelen aanpak schuldhulp jongeren			Q2	Inkomen en schuldhulp
selectief	Versterken preventieve interventies mentale gezondheid jongeren		Q4		MoBw/Jeugd/ Welzijn
selectief	Ontwikkeling tussenvormen wonen				MoBw
universeel	Ontwikkeling jongerenhuisvesting				Wonen
Continuïteit ondersteuning en zorg					
geïndiceerd	Maken van proces en werkafspraken over warm overdragen en waakvlamcontact waar nodig		Q2		Welzijn (werkgroep)
geïndiceerd	Contractafspraken met zorgaanbieders over de overgang 18-18+ en toekomstperspectiefplan		Q1		Jeugd

geïndiceerd	<i>Randvoorwaarde:</i> Diverse systemen beter op elkaar aansluiten zodat informatie gemakkelijker kan worden gedeeld (Suite voor sociale regie, AVG en WAMS).				Applicatiebeheer
-------------	--	--	--	--	------------------

Interne en externe samenwerking

Tijdens de totstandkoming van deze visie en het benoemen van de uitgangspunten werd duidelijk dat integraliteit tussen de teams binnen de gemeentelijke organisatie als ook de samenwerking tussen de gemeente en betrokken partijen een belangrijk aandachtspunt is. Op casusniveau vinden de verschillende teams elkaar en is er sprake van logische samenwerking zoals tussen de jeugd- en Wmo consulenten en Leerplicht, het Doorstroompunt en de werkcoaches. Maar toch is niet iedereen op de hoogte van de mogelijkheden voor ondersteuning voor jongeren. Daarnaast vindt warme overdracht van zorg en ondersteuning samen met de jongere nog niet altijd plaats.

We gaan daarom afspraken maken over:

Warme overdracht

Doel: continuïteit van ondersteuning, hulp en zorg. Integrale afstemming op meerdere levensgebieden.

Integrale casuïstiek- en beleidsoverleggen

Doel: afstemming op casuïstiek.

Interne integrale projectgroep 18-/18+

Doel: regie, monitoring, voortgang van de ontwikkelagenda bewaken en bijsturen. Organiseren van het betrekken van externe partijen.

Netwerk- en themabijeenkomsten met externe partijen

Doel: uitwisseling en afstemming ontwikkelingen, initiatieven, kennisdelen en stimuleren samenwerking. Hierbij worden ook jongeren/de jongerenraad betrokken.

Stuurgroep = Managementteam Sociaal domein (MT)

Doel: voortgang bespreken en bijsturen waar nodig

Bestuurlijke afstemming (wethouders)

Doel: monitoring en evaluatie.

Bijlage 1: Overzicht uitvoering

Hieronder een overzicht van de al lopende inzet (2024), de acties op korte termijn (2025) en op lange termijn (2026 en verder). In veel gevallen heeft de gemeente de regie, maar vindt de uitvoering door of samen met externe partijen plaats.

Groen: doorlopend beleid

Rood : prioriteit (doorlopend en nieuw beleid).

	Actie	Wanneer			Regie (team)
		2024 (doen we al)	2025	2026 en verder	
We zijn vindbaar, laagdrempelig, toegankelijk (voor jongeren, ouders, professionals)					
	Update pagina's Participatie en Werk en inkomen				Inkomen
	Onderzoek naar informatiebehoefte van jongeren (wat en hoe)? Verkennen digitale (social media) en fysieke informatiepunt(en) voor jongeren, ouders en professionals. Verkennen mogelijk groepsaanbod.				Jeugd Werkgroep
	Realiseren website en app jeugd/jongeren. Koppeling websites, social media.				Jeugd Werkgroep
	Realiseren Informatiepunt werk-inkomen-onderwijs: aansluiten bij ontwikkelingen regionaal werkcentrum Zutphen				GelreWerkt!
Participatie jongeren					
	Betrekken jongeren (raad) bij beleidsontwikkeling en uitvoering				Alle teams
Versterken pedagogische samenleving / sociale basis					
	Inzet jongeren(straat)werkers				Jeugd
	Inzet jongerencoaches op alle scholen voor Voortgezet onderwijs (VO) (financiering borgen per 2026 in project)				Jeugd
	Behoeft onderzoek naar ontmoeting en activiteiten jongeren				Jeugd
	Realisatie ontmoeting(splekken) en activiteiten				Jeugd
	Inzet Buurtsportcoaches				Welzijn
Focus op Preventie					
	Aanbod voorkomen voortijdig schoolverlaten evalueren en herijken (subsidies) o.a. - Verzuimspreekuur GGD op het VO en MBO - Project Z (huiswerkbegeleiding, voeding, sport)				Jeugd
	Schoolaanwezigheidspact PO monitoren Visie op schoolaanwezigheid VO uitvoeren				Jeugd
	Ambulante jeugdhulpverleners VO (financiering borgen)				Jeugd
	Evalueren, verkennen en uitvoeren maatjesprojecten				Jeugd/Welzijn
	Breed aanbod Gezondheid/Welzijn (subsidies) - JOGG (jongeren en gezondheid) - Campagne anti-roken/drugs/alcohol - Eén tegen eenzaamheid, jongerenaanpak - Join us (ontmoeting-tegen eenzaamheid) - Preventieve aanpak gokverslaving (2025) - Suïcidepreventie jongeren (GGD)				Welzijn
	Preventie aanbod gezondheid/welzijn evalueren en herijken				Welzijn
	Emotieregulatietraining voor nieuwkomers (GGnet) evalueren en herijken				Jeugd

	Jongerencoaches Doorstroompunt inzetten (doelgroep: voortijdig schoolverlaters)				Jeugd GelreWerkt!
	Werkconsulenten jongeren (doelgroep: Praktijkonderwijs, Voortgezet Speciaal Onderwijs, Entrée)				Gelre Werkt!
Essentiële leefgebieden					
	Team lichte jeugdhulp – Wmo: afspraken met zorgaanbieders over overgang begeleiding bij 18-/18+				Jeugd
	Behoefteteonderzoek jongeren Doorstroompunt en GelreWerkt!				Jeugd GelreWerkt!
	Opvolgen behoefteonderzoek. Uitwerken doorgaande lijn Doorstroompunt van 23 naar 27 jaar. Jongeren in beeld blijven houden. Meer preventieve activiteiten.				Jeugd GelreWerkt!
	Jongeren onderdeel van nieuw beleid bestaanszekerheid				GelreWerkt! Inkomen en schuldhulp
	Financiële educatie op één school				Inkomen en schuldhulp
	Financiële educatie op alle scholen				Inkomen en schuldhulp
	Doorontwikkeling schuldhulp jongeren				Inkomen en schuldhulp
	Verkennen en uitvoeren interventies mentale gezondheid (IZA). Transformatieplan mentale weerbaarheid.				Welzijn (MoBw)
	Uitvoering programma Preventie met gezag				Jeugd/ Veiligheid
	Onderzoek naar woningbehoefte jongeren				Wonen
	Opstapregeling uitvoeren				Wonen
	Planvorming en realisatie jongerenwoningen en/of tussenwoningen en/of kamers met aandacht				Wonen/MoBw
Continuïteit hulp en zorg (en outreachend werken)					
	Team jeugd-jeugdconsulenten: Werkafspraken toekomstperspectiefplan Werkafspraken overgang Jeugdwet naar Wmo Werkafspraken overgang Jeugdwet naar MoBw				Jeugd/Welzijn
	Werkafspraken jeugdbescherming over toekomstperspectiefplan jongeren				Jeugd
	Werkafspraken over warme overdracht				Wmo Werkgroep
	Nieuwe inkoop jeugd en Wmo op elkaar afstemmen. - Zo veel mogelijk dezelfde producten en administratieve afspraken voor zorgaanbieders. - Verplichting toekomstperspectiefplan meenemen bij inkoopcontracten en monitoring uitvoering.				Jeugd en Wmo
	Financiële afspraken voor jongeren die dak- of thuisloos dreigen te worden (geen 4 weken termijn)				Inkomen en schuldhulp
	Procesregisseur veiligheid-jongeren. Ook 18-/18+ bezoeken in PI en toekomstplan maken.				Veiligheid
	Uitvoeren Daklozen opvang jeugd (door VINCE/Iris Zorg Deventer, opvangplekken voor 18-27 jarigen)				MoBw
	Wachttijd beschermd wonen verkorten door aanpak beschermd thuis. Campagne kamers met aandacht / stimuleren tussenvormen wonen.				MoBw en wonen
	Samenwerking met zorgaanbieders om de uitstroom van en ondersteuning aan jongeren zonder steunend netwerk te blijven volgen totdat er sprake is van voldoende zelfredzaamheid (waakvlamcontact).				Wmo
	Diverse systemen beter op elkaar aansluiten zodat informatie gemakkelijker kan worden gedeeld (AVG en WAMS).				Applicatiebeheer